

แบบที่กองค้ความรู้รายบุคคล

๑. ชื่อองค์ความรู้ : การขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนท้องถิ่น ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอลับแล

๒. ชื่อเจ้าขององค์ความรู้ : นายวิรัตน์ สร้อยสุด พัฒนาการอำเภอลับแล

๓. องค์ความรู้ที่บ่งชี้ หมวดที่ ๑ สร้างสรรค์ชุมชนให้พึ่งตนเองได้

๔. ที่มาและความสำคัญในการจัดทำองค์ความรู้

กรมการพัฒนาชุมชน กำหนดแผนปฏิบัติการระยะ ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๖๓-๒๕๖๕) ภายใต้วิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง และชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี ๒๕๖๕” และในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ได้กำหนดทิศทางการทำงานด้วยการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่ “ตำบลเข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนทั่วประเทศ โดยดำเนินโครงการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครัวเรือนได้รับการพัฒนาอย่างบูรณาการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์พระราชา โดยสอดคล้องกับภูมิสังคมที่แต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันของปัจจัยพื้นฐานด้านศักยภาพ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ เพื่อสร้างความเข้มแข็ง และพึ่งตนเองได้ของชุมชน รวมทั้งสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง ใน ๓ ระดับ หรือ ๓ ชั้น คือ

ขั้นต้น ระดับครัวเรือน เพื่อการพ่มี พ่กิน พ่อยู่ พ่ใช้ พ่ร่เม่ยน

ขั้นก้าวหน้า ระดับกลุ่ม/อาชีพ ส่งเสริม และพัฒนาอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้อยู่ดี มีสุข

ขั้นยั่งยืน ระดับชุมชน ส่งเสริมความร่วมมือพัฒนาชุมชนให้มีกิจกรรมสร้างหลักประกันสวัสดิการ ความสัมพันธ์ในชุมชน สร้างคุณภาพชีวิตประชาชนหลากหลายและยั่งยืน

อำเภอลับแล กำหนดเป้าหมายดำเนินงานในหมู่บ้านชุมชนท้องถิ่น จำนวน ๗๑ หมู่บ้าน โดยดำเนินการในหมู่บ้าน ๔ เสาหลัก คือ

๑) โครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

๒) โครงการสร้างสัมมาชีพชุมชน

๓) โครงการ “บ้านนี้มีรัก ปลูกผักกินเอง” ของศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ

๓) โครงการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
ตัวชี้วัดการดำเนินงาน ดังนี้

ระดับครัวเรือน

๑) ครัวเรือนมีการดำเนินกิจกรรมสร้างความมั่นคงทางอาหาร

๒) ครัวเรือนมีการดำเนินกิจกรรมสร้างสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน

๓) ครัวเรือนมีการดำเนินกิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม

- ครัวเรือนมีการดำเนินกิจกรรมตามแนวทางอย่างน้อยร้อยละ ๗๐ ของครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน
ระดับกลุ่ม/อาชีพ

๑) ชุมชนมีกิจกรรมรวมกลุ่มอย่างน้อย ๒ กลุ่ม

๒) ชุมชนมีครัวเรือนดำเนินการตามแนวทาง “โคก หนอง นา โมเดล” อย่างน้อย ๑ ครัวเรือนระดับ

ชุมชน

-ชุมชนมีการดำเนินกิจกรรมในชุมชนที่ส่งผลต่อความมั่นคงยั่งยืนของกิจกรรม และคุณภาพชีวิต

ประชาชน

การดำเนินการระดับที่สำคัญที่สุด คือ ระดับครัวเรือน โดยมีเป้าหมายดำเนินการในทุกครัวเรือน
ในพื้นที่เป้าหมายครอบคลุมกิจกรรมใน ๓ ส่วน คือ

๑. การสร้างความมั่นคงทางอาหาร โดยการ
 - ๑) การปลูกผัก พืชสวนครัว
 - ๒) การเลี้ยงสัตว์ที่เป็นอาหารของครัวเรือน
 - ๓) การแปรรูป ผลิตผลในบ้านเพื่อเป็นการถนอมอาหาร
๒. การสร้างสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน โดยการ
 - ๑) การบริหารจัดการขยะ
 - ๒) การจัดสุขลักษณะในบ้าน
 - ๓) การใช้ทรัพยากรในบ้านอย่างคุ้มค่า
๓. การสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม โดยการ
 - ๑) การปฏิบัติศาสนากิจตามพิธีตามความเชื่อเป็นประจำ
 - ๒) การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ด้วยจิตอาสาอาสาสมัคร
 - ๓) มีการออกกำลังกายเสริมสุขภาพ

การขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับครัวเรือนกำหนดตัวชี้วัด คือ ครัวเรือนมีการดำเนินกิจกรรมด้านการสร้างความมั่นคงทางอาหาร ด้านการสร้างสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน อย่างน้อยร้อยละ ๗๐ ของครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน

๕. รูปแบบ กระบวนการ หรือลำดับขั้นตอน

เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับครัวเรือน บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป็นรูปธรรม ข้าพเจ้าขอเสนอแนวทางในการขับเคลื่อน ดังนี้

๑. สร้างและพัฒนากลไกการขับเคลื่อน

๑) จัดประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ สนับสนุนการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำแผนปฏิบัติการของอำเภอ

๒) ประสานบูรณาการงาน บุคลากร และงบประมาณ มอบหมายภารกิจให้หน่วยงานต่าง ๆ เป็นเจ้าภาพ

๓) ค้นหาและแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตำบล (ทีมตำบล) โดยพิจารณาจาก ข้าราชการ ผู้บริหารท้องถิ่น ท้องที่ ผู้นำศาสนา ประชาสังคม และปราชญ์ชาวบ้าน หรือคนต้นแบบ เป็นต้น เพื่อเป็นวิทยากรเผยแพร่ สร้างความรู้ความเข้าใจไปยังหมู่บ้านชุมชน

๔) จัดประชุมฯ ทีมตำบลในระดับอำเภอ จัดทำแผนการสอน สื่อการฝึกอบรม สร้างความรู้บุคคลต้นแบบ กำหนดแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับครัวเรือน

๕) จัดทำคู่มือแนวทางการพัฒนาและกระบวนการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒) ขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ

๑) ส่งเสริมสนับสนุนทีมตำบลถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจไปยังประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชน จำนวนหมู่บ้านละ ๑ วัน

๒) จัดทีมคณะทำงานการขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอ ออกติดตามให้การสนับสนุน คณะกรรมการขับเคลื่อนตำบล (ทีมตำบล) ในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจไปยังประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน และติดตามผลการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิตของครัวเรือน ตามแผนพัฒนาครัวเรือน

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้หมู่บ้าน ชุมชน มีศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

๔) มอบหมายให้ อช./ผู้นำ อช.เป็นผู้รายงานผลการดำเนินงานทุก ๑๕ วัน โดยการตั้ง กลุ่ม line

๕) รายงานผลการดำเนินงานในที่ประชุมประจำเดือนของส่วนราชการ ที่ประชุมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และรายงานผลทางระบบกลุ่ม line ของจังหวัด

๓. สร้างแรงจูงใจและสื่อสารสร้างการรับรู้

๑) คัดเลือกครัวเรือนต้นแบบในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ ที่เห็นผลเป็นรูปธรรม ให้รางวัล ยกย่องเชิดชูเกียรติ จัดนิทรรศการผลงาน หรือตลาดนัดองค์ความรู้

๒) ถอดบทเรียน (Best practice) จัดการความรู้ (KM) ในกิจกรรม ครัวเรือน/ชุมชน ที่โดดเด่น และเผยแพร่สู่สาธารณชนเพื่อขยายผล

๓. ประชาสัมพันธ์สื่อสารการรับรู้ทุกช่องทาง (ทางเอกสารสิ่งพิมพ์/วิทยุโทรทัศน์/สื่อ Online)

๖. เทคนิคในการปฏิบัติ

“พี่สอนน้อง เพื่อช่วยเพื่อน”